

Mål T-40/04

Emma Bonino m.fl.

mot

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd

”Förordning om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå —
Talan om ogiltigförklaring — Invändning om rättegångshinder — Rättsakt mot
vilken talan kan väckas — Talerätt — Avvisning”

Förstainstansrättens beslut (andra avdelningen) av den 11 juli 2005 II - 2690

Sammanfattning av beslutet

1. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Direkt inverkan — Förordning om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå — Politisk gruppering som inte omfattas av reglerna — Direkt inverkan för nämnda politiska gruppering*
(Artikel 230 fjärde stycket EG, Europaparlamentets och rådets förordning nr 2004/2003, artiklarna 2 och 3)

2. *Förfarande — Talans upptagande till sakprövning — Bedömning med utgångspunkt från tidpunkten för talans väckande — Rättsakt i vilken det anges att rättsaktens rättsverkningar inträder vid en senare tidpunkt — Saknar betydelse för den direkta inverkan på fysiska och juridiska personer*
(Artikel 230 fjärde och femte styckena EG)
 3. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska och juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Direkt inverkan — Förordning om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå — Talan som väcks av en politisk grupperings ledamöter — Direkt inverkan saknas*
(Artikel 230 fjärde stycket EG, Europaparlamentets och rådets förordning nr 2004/2003, artiklarna 2 och 3)
 4. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Förordning om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå — Talan som väcks av en politisk gruppering — Avvisning*
(Artikel 230 fjärde stycket EG, Europaparlamentets och rådets förordning nr 2004/2003)
 5. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Förordning om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå — Talan som väcks av en politisk gruppering — Ledamöter som tillhör grupperingen deltog i utarbetandet av förordningen — Deltagandet föreskrivs inte i den nämnda förordningens rättsliga grund — Avvisning*
(Artikel 230 fjärde stycket EG, Europaparlamentets och rådets förordning nr 2004/2003)
 6. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Tolkning contra legem av villkoret att personen skall beröras personligen — Otillåtet*
(Artikel 230 fjärde stycket EG)
-
1. En förordning som förordning nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå, vilken inrättar en förmånlig rättslig status som inbegriper vissa politiska grupperingar men inte andra, kan leda till olika förutsättningar för de politiska partierna. Den rättsliga inverkan som skall beaktas i ett sådant fall är därmed den som följer av att en politisk gruppering undantas från ställningen som politiskt parti på europeisk nivå, och därmed från gemenskapsfinansiering, i kombination med möjligheten för vissa av grupperingens konkurrenter att komma i åtnjutande av sådan finansiering.
- Det faktum att en ansökan om finansiering är en förutsättning för att finansier-

ing skall beviljas enligt denna förordning innebär inte att förordningen inte har direkt inverkan för en politisk gruppering, eftersom inlämnandet av en sådan ansökan enbart är beroende av denna parts vilja.

Eftersom politiska sammanslutningar som inte uppfyller villkoren i artiklarna 2 och 3 i samma förordning är undantagna från finansiering och kriterierna i artikel 3 a, b och d har formulerats på ett sätt som inte lämnar något utrymme för skönsmässig bedömning åt parlamentet omfattas dessutom innehållet i ett beviljande eller ett avslag på en ansökan om finansiering med tillämpning av dessa kriterier av den medföljande behörigheten, eftersom beslutet har en rent automatisk karaktär och följer av den ifrågasatta förordningen, utan att några mellanliggande regler behöver tillämpas.

(se punkterna 43, 49, 51 och 52)

Med tanke på att sökandena är skyldiga att iaktta den tidsfrist för att väcka talan som anges i artikel 230 femte stycket EG skulle en annan tolkning nämligen göra det möjligt för den institution som antagit rättsakten att hindra enskilda från att väcka direkt talan med stöd av artikel 230 fjärde stycket EG genom att ange att en bestämmelse, som kan få direkta negativa konsekvenser för en enskilds rättsliga situation, träder i kraft vid ett annat tillfälle än rättsaktens övriga delar.

När lagstiftaren anger att bestämmelserna i den ifrågasatta rättsakten skall träda i kraft en bestämd dag och att tillämpningen av dessa bestämmelser inte beror på om vissa händelser inträffar, saknar det betydelse för den direkta inverkan på en enskild.

(se punkterna 45–48)

2. Även om frågan huruvida en talan om ogiltighetsförklaring kan tas upp till sakprövning skall bedömas med utgångspunkt från tidpunkten för talans väckande så innebär den omständigheten att en rättsakts rättsverkningar inträder först vid en senare, i rättsakten angiven, tidpunkt inte att en enskild inte kan beröras direkt av densamma.
3. En politisk grupperings ledamöter berörs inte direkt, i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG, av förordning nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå. Det kan i och för sig inte uteslutas att villkoren i förordningen för finansiering av ett politiskt parti kan få återverkningar för partiets ledamöters

mandat. Eventuella ekonomiska konsekvenser av att en konkurrerande politisk gruppering beviljas finansiering, medan ledamöternas politiska parti nekas sådan, måste likväl anses vara av indirekt natur. Det är nämligen den politiska grupperingens ekonomiska situation, och inte grupperingens ledamöters ekonomiska situation, som påverkas direkt. Dessutom gäller dessa ekonomiska verkningar inte ledamöternas rättsliga ställning utan endast deras faktiska ställning.

Referensgruppen är således inte en sluten personkrets som berörs av förordning nr 2004/2003, utan består av alla politiska grupperingar som kan beröras direkt av den ifrågasatta förordningen, nämligen bland annat alla politiska partier som deltagit i valen till Europaparlamentet eller har uttryckt avsikt att delta.

Möjligheten att fastställa antalet berörda personer eller till och med vilka dessa är, medan en sådan möjlighet inte föreligger i andra fall, innebär inte att en sökande särskiljs tillräckligt.

(se punkterna 56 och 59)

(se punkterna 61–63)

4. Förordning nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå tillämpas på objektiva bestämda situationer och medför rättsverkningar för en allmänt och abstrakt angiven personkrets, eftersom dessa personer inte berörs direkt i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG. De villkor som ett politiskt parti som önskar komma i fråga för gemenskapsfinansiering skall uppfylla har nämligen formulerats på ett allmänt sätt och tillämpas utan åtskillnad på alla politiska grupperingar som omfattas av den nämnda förordningens tillämpningsområde.
5. Enbart den omständigheten att en person deltog i de överläggningar som föregick antagandet av en rättsakt ger inte personen behörighet att väcka talan mot rättsakten. Även om ställningen som "förhandlare" för en sammanslutning med syfte att främja medlemmarnas intressen eventuellt kan räcka för att särskilja förhandlaren är denna slutsats inte tillämplig på en rättsakt av normativ karaktär när det inte föreskrivs i den rättsliga grund på vilken den antogs att enskilda skall delta. På samma sätt ger den omständigheten att ett klagomål ingivits till kommissionen, och eventuell

följande skriftväxling mellan sökanden och kommissionen, inte sökanden talar rätt med stöd av artikel 230 EG när det saknas särskilda förfaranden för att involvera enskilda i antagandet, verkställigheten och uppföljningen av besluten i fråga.

En politisk gruppering, från vilken ett antal ledamöter har deltagit i lagstiftningsförfarandet, berörs inte direkt, i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG, av förordning nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå, eftersom ledamöterna inte direkt berörs av nämnda förordning och det inte anges i någon förfarandebestämmelse att de politiska partierna formellt skall delta i antagningsförfarandet av förordningen.

(se punkterna 70–72 och 75)

6. Systemet för rättslig prövning kan inte tolkas så, att en enskild har rätt att föra

talans om ogiltigförklaring direkt vid EG-domstolen redan av det skälet att EG-domstolen, efter en konkret prövning av nationella förfarandebestämmelser, finner att den enskilde saknar möjlighet att föra talan vid nationell domstol för att få till stånd en prövning av den omtvistade rättsaktens giltighet.

Inom fördragets system för kontroll av rättsakters lagenlighet har för övrigt en fysisk eller juridisk person endast rätt att föra talan om giltigheten av en förordning när den berör denne, inte bara direkt utan också personligen. Det sistnämnda villkoret skall i och för sig tolkas mot bakgrund av rätten till ett verksamt rättsligt skydd och med beaktande av de omständigheter som kan särskilja en person. En sådan tolkning kan emellertid inte medföra att detta villkor, vilket uttryckligen föreskrivits i fördraget, inte tillämpas utan att gemenskapsdomstolen därmed överskrider gränserna för sin behörighet enligt fördraget.

(se punkt 77)